Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 512348

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 mei 1999
Kadaster deel/nr	82666/24

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Schiermonnikoog	Schiermonnikoog	Fryslân

Locatienaam	*Locatieomschrijving*
Schiermonnikoog	

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Schiermonnikoog	A			405

*Omschrijving***

Inleiding

De RECREATIEWONING Opduin staat in het duingebied oostelijk van de Badweg, die van het dorp Schiermonnikoog in noordwestelijke richting loopt. 'Opduin' is georiënteerd naar het noorden en ligt enkele tientallen meters terug van de Badweg. Het huis is in 1913 gebouwd in opdracht van de familie Onnes (wijnhandelaren te Groningen) op een andere locatie: namelijk aan de strandboulevard die rond 1911 dwars op de Badweg was aangelegd. Door een onvoorzien oprukkende vloedlijn kalfden de duinen echter snel af en werd de boulevardbebouwing bedreigd. Twee huizen, Opduin en Anagber, werden tijdig afgebroken en op een veiliger plaats herbouwd. Met 'Opduin' is dit naar verluidt tweemaal gebeurd: in 1917 en in 1922. De strandboulevard is in zee verdwenen. Het ontwerp van 'Opduin' is niet van een uitgesproken stijl: het bevat -vooral inwendig- elementen van de Overgangsstijl. In 1922 is op de verdieping een tussenkamer geconstrueerd. De raamluiken zijn verwijderd, evenals de roedeverdeling in de bovenlichten van vrijwel alle ramen. Een niet-contemporain hek aan de straatzijde valt buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De recreatiewoning Opduin is vrijwel kubusvormig, in twee bouwlagen. De gevels hebben een onderbouw in rode baksteen, met een rollaag als bovenrand en een geruwd gepleisterde bovenbouw vanaf de wisseldorpel van de benedenramen. Alle vensters staan onder

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 28 march 2024

een strek in rode baksteen en hebben een onderdorpel in donkerrode baksteen. Tentdak met rode Hollandse pannen; op de nokhoek een gepleisterde schoorsteen; een zinken goot met klossen onder een ruim overstek. Aan de zuidzijde is een afdak onder lessenaarsdak aangebouwd. De voorgevel is op beide bouwlagen opengewerkt: beneden door een loggia met drie lichtgetoogde openingen, en daarboven door een centraal, inpandig balkon. De pijlers van de loggia en de muurvlakken daarboven zijn gepleisterd. De middelste opening van de loggia vormt de toegang, via een zich verbredende bakstenen trap met natuurstenen blokken op de hoeken. De borstwering van loggia en balkon bevatten kruisvormige uitsparingen als decoratie. De inpandige gevel van de loggia bevat oostelijk een dubbele tweeruitsdeur met bovenlichten en tienruits zijlichten in geel glas; daarnaast een H-venster. Op de verdieping aan weerszijden van het inpandige balkon een dubbel venster; inpandig bevat het balkon twee vierruitsdeuren met bovenlicht in geel glas, en een smal venster. Aan de rechterzijgevel is tussen de bouwlagen de naam Opduin in van elkaar losstaande metalen letters bevestigd. In deze gevel bevinden zich twee H-vensters en twee dubbele verdiepingsvensters. De linkerzijgevel is vrijwel identiek, op het zuidelijke benedenvenster na, dat iets korter is. De zuidelijke achtergevel wordt op de eerste bouwlaag geheel oversneden door het afdak. Onder het afdak bevindt zich een drieruitsdeur met drie-ruits bovenlicht in geel glas, waarvoor een trapje met kunststenen hoekblokken. Naast de deur een dubbel kelderraam. Direct boven de aanbouw is in het midden een klein venster; centraal op de verdieping een T-venster met een achtruits bovenlicht in geel glas. Het halfopen afdak aan de achterzijde bevat aan de oostzijde een schuur met twee deuren; aan de westzijde een gemetselde borstwering met daarop een schuin aflopend vierruitsvenster.

Het INTERIEUR is vrijwel origineel, waarbij vooral de woonkamer die aan de noordzijde de gehele breedte van het huis beslaat, opvalt. Het houtwerk in het interieur is origineel, met smalle cannelures en afgesneden hoekjes, contrasterend geschilderd. Hiermee zijn onder andere de trap, deuren en de balklaag in de woonkamer uitgevoerd, evenals een kast in de woonkamer. De keuken en het toilet hebben decoratieve keramieken vloertegels.

Waardering

De in 1913 gebouwde recreatiewoning Opduin te Schiermonnikoog is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van het zich ontwikkelende toerisme in de eerste helft van deze eeuw;

- vanwege de relatie met de historie rondom de duinafslag in deze omgeving;

- vanwege de samenhang in vormgeving tussen ex- en interieur;

- vanwege de redelijk hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur;

- vanwege de zeer hoge mate van gaafheid van het interieur;

- vanwege de hoge kwaliteit van de visuele relatie van het object met het landschap van duinen en zee rondom.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Sport en recreatie	Recreatiehuisje